

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN ĐỨC QUÝ

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN
SẢN XUẤT RAU AN TOÀN TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN ĐẠI TỪ TỈNH THÁI NGUYÊN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN ĐỨC QUÝ

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN
SẢN XUẤT RAU AN TOÀN TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN ĐẠI TỪ TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số ngành: 8.62.01.15

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

Người hướng dẫn khoa học: TS. Kiều Thị Thu Hương

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả đã nêu trong luận văn có nguồn gốc rõ ràng, trung thực và chưa được dùng để bảo vệ một học vị nào khác. Các thông tin, trích dẫn trong luận văn đều đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2020

Tác giả luận văn

Trần Đức Quý

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, các khoa, văn phòng của Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này. Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giảng viên hướng dẫn **TS. Kiều Thị Thu Hương**.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các cô chú, anh chị em và bạn bè, tôi xin chân thành cảm ơn. Thêm nữa, tôi cũng muốn gửi lời cảm ơn chân thành tới bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã tạo điều kiện mọi mặt để tôi hoàn thành nghiên cứu này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2020

Tác giả luận văn

Trần Đức Quý

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT.....	vi
TRÍCH YẾU CỦA LUẬN VĂN	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng nghiên cứu.....	2
4. Phạm vi nghiên cứu.....	3
5. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học và thực tiễn	3
5.1. Ý nghĩa khoa học	3
5.2. Ý nghĩa thực tiễn của đề tài.....	3
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU.....	4
1.1. Cơ sở lý luận	4
1.1.1. Một số lý thuyết về sản xuất và sản xuất rau an toàn.....	4
Tiêu chuẩn rau an toàn	8
Các biện pháp kỹ thuật sản xuất rau an toàn:.....	14
1.1.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến sản xuất và tiêu thụ rau an toàn.....	18
1.2. Cơ sở thực tiễn	22
1.2.1. Tình hình nghiên cứu rau trên thế giới.....	22
1.2.2. Tình hình nghiên cứu rau an toàn ở Việt Nam.....	26
CHƯƠNG 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ...	29
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	29
2.1.1. Điều kiện tự nhiên và vị trí địa lý	29
2.1.2. Điều kiện, kinh tế xã hội, dân số và lao động	30
2.2. Nội dung nghiên cứu	32

2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	32
2.3.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	32
2.3.2. Phương pháp tổng hợp và xử lý số liệu.....	33
2.3.3. Phương pháp phân tích thông tin.....	33
2.4. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	33
2.4.1. Các chỉ tiêu phản ánh tình hình kết quả sản xuất của hộ.....	33
2.4.2. Các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh tế của rau an toàn.....	35
2.4.3. Các chỉ tiêu phản ánh sự tăng trưởng sản xuất.....	35
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU.....	36
3.1. Thực trạng sản xuất rau trên địa bàn huyện Đại từ, tỉnh Thái Nguyên.....	36
3.1.1. Diện tích trồng rau và tỷ lệ trồng rau an toàn trên địa bàn nghiên cứu.....	36
3.1.2. Cơ cấu mùa vụ trồng rau trên địa bàn nghiên cứu.....	36
3.2. Phân tích thực trạng sản xuất và tiêu thụ rau an toàn tại các điểm nghiên cứu.....	37
3.2.1. Đặc điểm nhóm hộ nghiên cứu.....	37
3.2.3. So sánh hiệu quả sản xuất RAT và rau truyền thống.....	39
3.2.4. Thị trường và phương thức tiêu thụ rau của hộ sản xuất.....	41
3.2.5. Nhu cầu của người tiêu dùng đối với rau thông thường và rau an toàn.....	42
3.3. Phân tích các thuận lợi và khó khăn trong việc phát triển sản xuất rau an toàn tại huyện Đại Từ.....	45
3.4. Một số giải pháp phát triển sản xuất và tiêu thụ rau tại Huyện Đại Từ.....	47
3.4.1. Phương hướng phát triển sản xuất và tiêu thụ RAT.....	47
3.4.2. Những giải pháp chủ yếu để phát triển sản xuất và tiêu thụ RAT.....	48
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	58
1. Kết luận.....	58
2. Kiến nghị.....	59
2.1. Đối với Huyện Đại Từ.....	59
2.2. Đối với các cơ sở sản xuất, kinh doanh RAT.....	59
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	60

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Diện tích gieo trồng rau an toàn của các xã nghiên cứu.....	36
Bảng 3.2: Cơ cấu mùa vụ tại các xã nghiên cứu	37
Bảng 3.3: Một số thông tin cơ bản về các hộ điều tra.....	37
Bảng 3.4: Hộ tham gia HTX và tổ hợp tác	38
Bảng 3.5: So sánh hiệu quả sản xuất của một số loại rau chính trên 1 ha	40
Bảng 3.6: Lựa chọn địa điểm mua rau của hộ gia đình	43
Bảng 3.7: Lý do người tiêu dùng không mua rau an toàn.....	44

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BVTV	: Bảo vệ thực vật
DT	: Diện tích
ĐVT	: Đơn vị tính
HTX	: Hợp tác xã
NN	: Nông nghiệp
PTNT	: Phát triển nông thôn
RAT	: Rau an toàn
RTT	: Rau thông thường
UBND	: Ủy ban nhân dân
VSATTP	: Vệ sinh an toàn thực phẩm

TRÍCH YẾU CỦA LUẬN VĂN

Tên đề tài: ***“Thực trạng và giải pháp sản xuất rau an toàn trên địa bàn huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên”***

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mục tiêu của đề tài: - Hệ thống hóa cơ sở lý luận và thực tiễn về sản xuất RAT

- Đánh giá thực trạng sản xuất rau an toàn tại huyện Đại từ

- Phân tích các thuận lợi và khó khăn trong sản xuất rau an toàn tại huyện Đại từ và các nhân tố thúc đẩy/rào cản trong sản xuất rau an toàn.

- Đề xuất các một số giải pháp nhằm thúc đẩy hiệu quả của sản xuất rau an toàn góp phần đẩy mạnh phát triển bền vững ngành trồng rau theo hướng thân thiện với môi trường.

Phương pháp nghiên cứu: Phương pháp thu thập số liệu sơ cấp được tiến hành tại 3 xã có diện tích rau lớn tại huyện Đại Từ (Tiên Hội, Vạn Thọ và thị trấn Đại Từ) mỗi xã chọn ngẫu nhiên 30 hộ trồng rau, số liệu được xử lý trên phần mềm Excel. Ngoài phỏng vấn hộ trồng rau, tác giả còn tiến hành phỏng vấn các hộ kinh doanh RAT và người tiêu dùng để tìm hiểu thị trường RAT.

Kết quả nghiên cứu: Thực trạng sản xuất và tiêu thụ rau an toàn của huyện Đại Từ vẫn còn ở quy mô nhỏ lẻ và phân tán; hạ tầng phục vụ rau an toàn còn hạn chế; trình độ kỹ thuật công nghiệp còn yếu kém. Sản xuất rau an toàn, sản xuất rau theo tiêu chuẩn rau an toàn còn chậm phát triển mặc dù so sánh hiệu quả sản xuất rau an toàn với rau thông thường thì RAT có hiệu quả hơn rõ rệt, nguyên nhân do mạng lưới tiêu thụ rau an toàn chưa phát triển, chủ yếu là các HTX tiêu thụ 1 lượng nhỏ rau cho các trường học bán trú trên địa bàn, tiêu thụ rau an toàn còn gặp nhiều khó khăn. Đây nhân tố chính ảnh hưởng đến quá trình phát triển và tiêu thụ RAT. Trong đó nhà nước giữ vai trò quan trọng trong việc trợ giúp và khuyến khích ngành RAT phát triển thông qua các chủ trương và các chính sách.

Đề xuất hệ thống các giải pháp chủ yếu phát triển sản xuất và tiêu thụ RAT:

Tổ chức quy hoạch sản xuất RAT như tiến hành quy hoạch vùng trồng RAT tập trung theo địa bàn huyện để hình thành các vùng sản xuất rau hàng hoá, quy hoạch gắn với thị trường bao tiêu sản phẩm. Công tác quy hoạch cần được triển

khai nhanh chóng các phương án quy hoạch cụ thể vùng sản xuất, trên nguyên tắc tập trung đồng bộ, với đầy đủ kết cấu hạ tầng phục vụ phát triển sản xuất RAT. Ưu tiên đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng cho các vùng sản xuất RAT, tăng cường đầu tư hạ tầng phục vụ các vùng sản xuất RAT tập trung chuyên canh. Đẩy mạnh công tác hỗ trợ về mặt kỹ thuật trong phát triển sản xuất và tiêu thụ RAT trong điều kiện hội nhập, đây là một nội dung rất quan trọng trong chiến lược phát triển ngành RAT. Tăng cường công tác khuyến nông. Tiếp tục xây dựng hoàn thiện tổ chức mối quan hệ gắn kết chặt chẽ giữa các khâu sản xuất và tiêu thụ RAT nhằm tạo ra sức mạnh tổng hợp của ngành hàng RAT. Phát triển sản xuất và tiêu thụ RAT thông qua thực hiện các chính sách biện pháp quản lý kinh tế vĩ mô có tính quyết định như chính sách đầu tư, khoa học công nghệ, tài chính - tín dụng, khuyến nông; tăng cường kiểm tra kiểm soát thị trường RAT, kiểm tra chất lượng sản phẩm RAT... Nhà nước giữ vai trò chủ đạo trong đầu tư xây dựng hạ tầng phục vụ ngành RAT, nghiên cứu khoa học và phát triển kỹ thuật công nghệ mới, thông tin thị trường RAT.